

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет/інститут економічний

Кафедра фінансів

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ

Освітня програма Фінанси, банківська справа та страхування

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 30 серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Соціальне страхування
Викладач (-і)	к.е.н. Солоджук Т.В.
Контактний телефон викладача	+38(099)0983240
Е-mail викладача	tetiana.solodzhuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЕКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=101&id_cou=693
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Результатом вивчення курсу стануть одержання знання щодо основ побудови системи загальнообов'язкового державного соціального страхування України та організації систем соціального страхування окремих зарубіжних країн; нормативно-правової бази видів соціального страхування в залежності від страхового випадку; основних аспектів реформування системи соціального страхування; порядку організації та функціонування органів управління цільовими фондами соціального страхування; механізмів формування системи соціальних гарантій населення та випадків використання їх розмірів при розрахунках сум соціальних виплат; напрямів вдосконалення соціального страхування в Україні. Студенти навчатимуться розраховувати розміри соціальних допомог у розрізі кожного з видів соціального страхування із застосуванням існуючих механізмів розрахунку страхового стажу, врахуванням існуючих пільг, надбавок та обмежень; визначити наявність права в застрахованій особи на призначення того чи іншого виду соціальної допомоги із бюджету відповідного Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування при настанні соціального ризику; використовувати механізм індексації заробітної плати, стипендії, пенсії та інших виплат, які підлягають індексації; визначити найбільш вигідні схеми для формування власних пенсійних ресурсів в системі недержавного пенсійного страхування; використовувати набуті в процесі навчання теоретичні знання для вирішення проблем фінансового управління ДЦФ; аналізувати наукові та статистичні джерела, бухгалтерську та фінансову звітність.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою її викладання навчальної дисципліни є надання знань, необхідних для опанування механізму організації та фінансового забезпечення соціального страхування, призначення, розрахунку та виплат соціальних допомог, джерелом виплати яких є кошти Фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.</p> <p>ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування</p> <p>ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати</p>	

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
 ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу - 180год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	32
практичні	32
самостійна робота	116

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
6	072 Фінанси, банківська справа та страхування	третій	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема 1. Сутність соціального страхування та його роль у системі соціального захисту України Роль соціального страхування у системі соціального захисту. Визначення та економічна сутність соціального страхування. Види соціальних послуг та їх надання.</p>	Лекція, практичне заняття	[1,3]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття. Пройти тестування до теми	3 бали	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 2. Державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії у системі соціального захисту. Поняття, мета встановлення та принципи формування державних соціальних стандартів, державних соціальних гарантій, соціальних норм та нормативів. Прожитковий мінімум як базовий державний соціальний стандарт. Система та класифікація соціальних стандартів та нормативів. Основні та додаткові</p>	Лекція, практичне заняття	[2,3,5]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	3 бали +5 балів тести	До наступного заняття за розкладом

державні соціальні гарантії					
<p>Тема 3. Іноземний досвід у сфері соціального страхування</p> <p>Історія становлення і розвитку системи соціального страхування. Модель Бісмарка і план Беверіджа. Сутність та форми соціального страхування. Типологія зарубіжних систем соціального страхування.</p>	Самостійне опрацювання матеріалу в системі дистанційного навчання.	[4,5]	Опрацювати матеріал	2 бали	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 4. Державне регулювання соціального страхування. Соціальні ризики.</p> <p>Управління загальнообов'язковим державним соціальним страхування. Формування та використання коштів фондів соціального страхування. Види матеріального забезпечення та соціальних послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням. Врахування страхового стажу для нарахування виплат за ЗДСС</p>	Лекція, практичне заняття	[1,6,7,8]	Опрацювати лекційний матеріал	3 бали +5 балів тести	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 5. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку із тимчасовою втратою працездатності</p> <p>Економічний зміст та принципи загальнообов'язкового соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. Умови та порядок надання допомоги з тимчасової непрацездатності. Порядок обчислення середньої заробітної плати</p>	Лекція, практичне заняття	[3,8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, розв'язати задачі.	3 бали	До наступного заняття за розкладом

<p>для розрахунку виплат за соціальним страхуванням з ТВП.</p> <p>Умови та порядок надання допомог у рамках страхування з тимчасової втрати праездатності.</p>					
<p>Тема 6. Соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві</p> <p>Сутність понять «нещасний випадок на виробництві» та «професійне захворювання», перелік осіб, які мають право на страхові виплати. Страхові виплати від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання. Умови призначення страхових виплат від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання.</p>	Лекція, практичне заняття	[3,8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, пройти тестування до теми	3 бали +5 балів тести	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 7. Страхування на випадок безробіття</p> <p>Поняття загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Принципи страхування на випадок безробіття. Умови, розмір і тривалість виплати різних видів допомог з ФСС ВБ. Порядок надання дотації роботодавцю на створення додаткових робочих місць для працевлаштування безробітних. Забезпечення незастрахованих осіб на випадок безробіття.</p>	Лекція, практичне заняття	[3,7]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, розв'язати задачі, пройти тестування до теми	3 бали	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 8. Пенсійне страхування</p> <p>Сутність пенсійного страхування. Завдання Пенсійного фонду України. Персоніфікований облік громадян у пенсійному забезпеченні. Напрямки</p>	Лекція, практичне заняття	[3,6]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного	3 бали +5 балів тести	До наступного заняття за розкладом

використання коштів Пенсійного фонду Основні умови пенсійного забезпечення за віком. Види пенсій та порядок їх розрахунку.			заняття, розв'язати задачі.		
Тема 9. Недержавне соціальне страхування Сутність недержавного пенсійного страхування Доходи та витрати недержавних пенсійних фондів. Види НПФ та види послуг, які ними надаються. Обслуговування недержавних пенсійних фондів Державний нагляд та контроль у сфері недержавного пенсійного забезпечення.	Самостійне опрацювання матеріалу з системи дистанційного навчання, практичне заняття	[3,4,5]	Опрацювати матеріал, підготуватися до контрольної роботи	2 бали + 5 балів контрольна робота	До наступного заняття за розкладом
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<p>100 бальна– 50 балів протягом семестру, 50 балів за іспит</p> <p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>				
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу за обраною темою дисципліни, та домашню ІКР (5 балів), результати якої включаються до підсумкової оцінки. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу.				

Семінарські заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни
Умови допуску до підсумкового контролю	<ul style="list-style-type: none"> – оцінка за поточне тестування (20 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять, у тому числі ІКР та реферати (25 балів); – оцінка за контрольну роботу (5 балів).
7. Політика курсу	
<p>- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);</p> <p>- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;</p> <p>- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час виконання тестових завдань, складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).</p> <p>Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.</p>	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Основи законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Документ № 16/98-ВР. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80 2. Про основні державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії. Закон України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14 3. Кропельницька С.О., Солоджук Т.В. Соціальне страхування Київ: ЦУЛ, 2013. 326 с. 4. Соціальне страхування: підруч. / за ред. О. П. Кириленко та В. С. Толуб'яка. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2016. 516 с. 5. Внукова Н.М., Кузьминчук Н.В. Соціальне страхування. Кредитно-модульний курс. Навч. посібник. Київ:ЦУЛ, 2009. 412 с. 6. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. Закон України №1058-IV. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15 7. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття. Закон України від 11.01.2001 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14 8. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Закон України від 21.12.2001 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14 	

Викладач _____ Солоджук Т.В.